

Comentariul operei O scrisoare pierduta varianta II de I.L.Caragiale - a doua parte

Personajele se exprima cel mai adesea, prin tautologii caraghioase sau formulari absurde: "Tatito - pare a-i fi spus lui Trahanache fiul sau "de la facultate" - unde nu e moral, acolo e coruptie, si o societate fara printipuri, va sa zica nu le are"; iar Catavencu: "Istoria ne invata anume ca un popor care nu merge inainte, sta pe loc, ba chiar da inapoi, ca legea progresului este asa ca cu cat mergi mai iute, cu atat ajungi mai departe".

Pe parcursul intregii comedii, dar mai ales in celebrul "act al alegerilor", pedalele retorice apasate pana la limita exercitiile de tupeu si verbiaj gaunos sunt marcate de mimari ale distinctiei, oratorii gratificandu-se permanent cu "stimabile" si "onorabile", chiar in momentele in care spiritele sunt incinse si explosive: "Stimabile, stimabile, dati afara pe onorabilul! Chiar daca se stradieste a fi permanent protocolar, in felul sau, cautand sa se arate doar "scrofulos la datorie" si punand actele sale exclusiv pe seama "misiei" ("altele am eu in sufletul meu!"), Pristanda nu se lasa imbatat de fraze: la numai cateva clipe dupa ce-l convinsese pe Catavencu de a-i fi citit gazeta "Racnetul Carpatilor" (ca pe "o liturghie"), "zelul" si "datoria" ii ordona sa curme tirada "preopinentului" in stilul cel mai autoritat: "Curat violare de domiciliu, d'umflati-!". Pristanda este totdeauna cel care arata clar implicarea fortei publice, totdeauna duplicitara in jocul politic si in existenta cetatenilor. Tiradele ocazionate, "publice", ale lui Dandanache prezinta acelasi sir bombastic, haotic si incoerent de fraze penibile si deautomatisme verbale; cand trebuie sa-si apere interesele proprii, el devine, subit, sec si lucid, vorbind ca-ntr-un "aparti": "S-ar putea sa fac asa prostie?! (n.n. restituirea scrisorii compromitatoare a "becherului") Mai trebuie si-al 'data... La un caz, ...pac! la Razboiul...".

Singurii care vorbesc in replici scurte (cu exceptia catorva tirade, in momente-cheie) sunt Tipatescu, Zoe si Cetateanul turmentat. Primul are morga posedantului (explicata de Pristanda prin cuvintele "mosia, mosie, fonctia, fonctie, coana Joitica, coana Joitica!"); Zoe, de asemenea, atotputernica, stiind sa fie ferma cand e vorba de apararea triumphiului conjugal: "Ei! eu te aleg, eu si cu barbatul meu!" il asigura cert pe Catavencu, iar cand acesta isi pierde orice speranta ca va reveni in spectrul puterii, tocmai Zoe este cea care-l incurajeaza "Fii zelos, asta nu-i cea din urma Camera.". Cetateanul tunnentat -caruia autorul i-a subliniat in mod special umanitatea, chiar si ulterior scrierii piesei- aduce in scena farama de candoare si adevar, dar este si galant, de bon ton, circumstantial si duplicitar, acceptand cu placiditate tot ce i se sugereaza; are, inasa, si momente de demnitate, iar atunci replica sa este directa, taioasa cand Tipatescu, iritat, ii recomanda sa voteze pe cine pofteste, Cetateanul se exprima curat, frust, indraznet ("Eu nu poftesc pe nimeni, daca e vorba de poftel!"). Este astfel, singurul "opozant", deschis uneori, dezinteresat fata de complicitatea generala a personajelor prinse in lupta pentru putere si pentru interese profitabile.

Filoanele latente ale ineputabilului zacament artistic care este comedia O scrisoare pierduta, a impus, de peste 110 ani la rand, depasirea intentiilor de simpla citire a textului si de transpunere intocmai in litera lui. Dislocarea obisnuintelor si inertilor, prin exegeze critice originale si inedite sau

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

spectacole care, cu adanc respect pentru opera si creator, desprind opera clasica din ramele tintuite ale istoriei si ambiantei originare, -sunt valorizari necesare, care apropie opera de intelegerea contemporana, fac tot mai rezistent in timp spiritul ei.

Acceptia moderna considera clasice acele opere care, prin continutul lor, au reusit sa se distanteze, sa depaseasca ambianta initiala Devine o adevarata stiinta acea "caragialeologie" care foloseste si interpreteaza aceasta mare opera clasica in concordanta cu programul, postulatul si finalitatea societatii noastre actuale.